

SIKKERHEDSBESTEMMELSER FOR

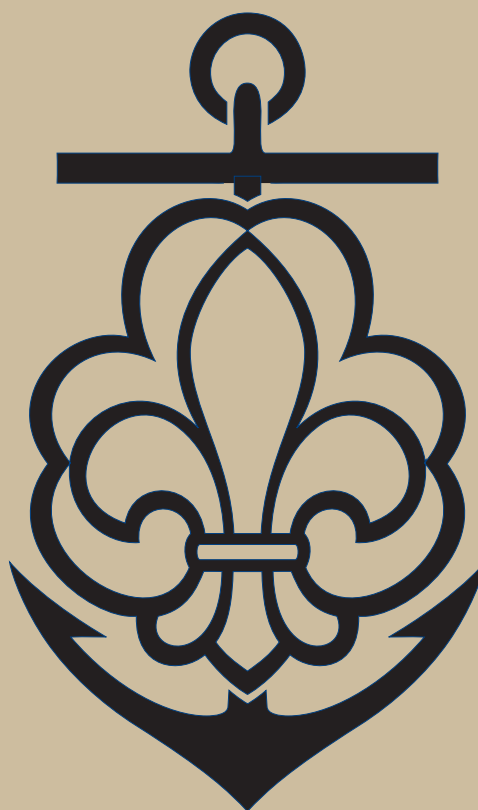
SØAKTIVITETER

DET DANSKE
SPEJDERKORPS

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Omfang	side 3
2. Definitioner	side 3
3. Materiel	side 5
4. Søaktivitet	side 9
5. Spejderen	side 10
6. Fartøjsføreren	side 11
7. Lederen	side 12
8. Gruppestyrelsen	side 14
9. Andre bestemmelser	side 14
10. Korpsledelsen	side 15
Nyttige adresser	side 16

1. OMFANG

- 1.0** Dem gælder bestemmelserne for: Sikkerhedsbestemmelser for søaktiviteter (SBS) gælder alle spejdere, (jfr. def. 2.g), der som spejdere deltager i søaktiviteter (jfr. def. 2.a).

Vejledning

SBS gælder altså ikke kun søspejdere, men for alle medlemmer af Det Danske Spejderkorps og andre som deltager i søaktiviteter, arrangeret af Det Danske Spejderkorps' enheder.

Reglerne gælder også for sejlads i lejede kajakker, kanoer og andre fartøjer, både i Danmark og i udlandet, uanset hvilke godkendelser udlejer har. Reglerne gælder derimod ikke sejlads i fartøjer, der udlejes med fører. Sådanne fartøjer anses for erhvervsfartøjer, og ansvaret for sejladsen påhviler føreren og ejeren af erhvervsfartøjet. Derfor må styrelse og ledere alligevel overveje, om elementære søsikkerhedskrav er opfyldt. Fx tur med et lystfiskerfartøj, lejrskoleskib eller vikingeskib.

- 1.b** **Søgruppe:** En gruppe, der ejer - eller for længere tid låner eller lejer - fartøjer, (jvf. definitionen af punkt 2.b), og/eller som regelmæssigt arbejder med søaktiviteter i Danmark eller udlandet, skal anerkendes som søgruppe.

Reglen gælder også et spejdercenter, herunder et selvstændigt organiseret storskib, tilknyttet Det Danske Spejderkorps. Ethvert sted i bestemmelserne, hvor ordet "gruppe" forekommer, er det analogt med "center".

Vejledning

Se Det Danske Spejderkorps' love §22, §29.5, §43.5 og §50.6. „Længere tid“ = mere end en måned. SBS gælder også spejdere, der som medlemmer af Det Danske Spejderkorps deltager i søaktiviteter på spejdercentre, der ikke er anerkendt af Det Danske Spejderkorps.

- 1.c** Grupper og arrangementer, der kun lejlighedsvis arbejder med søaktiviteter (fx en weekendsejlads på tømmerflåde eller en uges kanotur), skal ikke anerkendes som søgruppe, men SBS gælder alligevel.

2. DEFINITIONER

- 2.a** **Søaktivitet:** Enhver aktivitet på eller i vand, dog bortset fra almindelig færdsel, badning fra strand eller bro. Aktivitet på eller i lavt vand (under 0,5 m. dybde), fx fangst af haletudser eller krabber, brobygning over en grøft m.v. er ikke omfattet af disse bestemmelser.

- 2.b** **Fartøj:** En indretning, der permanent (dvs. med en levetid på mere end f. x. en weekend eller en sommerlejr) er beregnet til at fragte personer eller gods på vandet.

2.c **Fartøjstyper:** Dækket båd: En kølbåd med dæk, som kan lukkes fra stævn til hæk, og som ikke afbrydes af andet end en kraftig overbygning og/eller selvlæsende cockpit, der er konstrueret, så overskyllende sø ikke kan fylde rummene under dæk.

Vejledning

Følgende fartøjer kan normalt klassificeres som „dækket båd“: Svendborg senior og de fleste større sejlbåde.

Fartøjstyper (fortsat): Åben båd: Både, som ikke falder inden for definitionen på en ‘dækket båd’, herunder kanoer og kajaker.

Vejledning

„Åben båd“: Svendborgjolle (junior), Ålborgjolle, Ronæs-jolle, Wayfarerjolle, Thurøjolle, Optimistjolle, kano og kajak, motorjolle, vikingeskib.

2.d **Godkendt redningsvest:** Vest med krave, der indeholder opdrift, godkendt efter EU-regler: DS/EN 395. Redningsveste, der er CE-mærket, varefaktamærket efter 1993, mærket “SOLAS” eller nyere redningsveste mærket “Godkendt af Søfartsstyrelsen” opfylder også kravene til en godkendt redningsvest.

Vejledning

Ældre veste mærket “Godkendt af Statens Skibstilsyn” opfylder ikke længere kravene til en godkendt redningsvest og må ikke benyttes til søaktivitet i DDS. Det gælder f. x. veste af typerne “Merman VII” og “Merman VIII” (DSB-veste). Type “Merman XII” og yngre (produceret efter 1974) er dog sikre nok. Redningsveste, godkendt af Statens Skibstilsyn og Søfartsstyrelsen samt visse typer, mærket SOLAS, er normalt meget store og klodsede. De er beregnet til passagerer fra en færge, som skal sidde stille i en redningsflåde og vente på at blive samlet op – men de er alt for upraktiske i forbindelse med søaktiviteter.

2.e **Godkendt svømmevest** (sejlervest/kanovest): Vest uden krave godkendt efter EU-regler: DS/EN 393. Svømmeveste, der er CE-mærket eller varefaktamærket efter 1993 opfylder også kravene til en godkendt svømmevest.

Vejledning

Se brochuren „Redningsveste giver tryghed“ fra Søsportens sikkerhedsråd.

Vestenes data fremgår af påsyet/påtrykt mærkat og/eller medfølgende dokumentation. Veste uden mærkning er ikke godkendte. Rednings- og svømmeveste til privat brug godkendes i dag efter en Dansk Standard, som er identisk med en Europæisk Norm, nr. DS/EN 395 (redningsveste) og DS/EN 393 (svømmeveste).

Redningsveste betegnes fx som type 100 (fordi en voksenvest skal have en opdrift på 100 Newton). Svømmeveste betegnes tilsvarende som type 50. En nyere vest vil være forsynet med et piktogram med en svømmende person og tallet 100 (50) over personen.

Det betyder ikke, at alle redningsveste skal have en opdrift på 100 N. Kravene til opdrift i veste til børn fremgår af flg. tabel:

Vægt op til	20 kg	30 kg	40 kg	60 kg	70 kg	Over 70 kg
Minimum opdrift	30 N	40 N	50 N	70 N	80 N	100 N

Der findes også redningsveste, der betegnes type 150 eller 275. Veste, der er ældre end 1993 lever ikke altid op til, hvad der kræves til godkendelse i dag. Tabellen kan bruges, når man afprøver ældre vestes flydeevne, (se vejledning ved punkt 3.k). DS/EN 395 kræver, at redningsvesten er forsynet med reflekser og fløjte.

2.f Sejladsområde: Det vandområde et givet fartøj med en given fartøjsfører under givne forhold (overvågning, vejr, tid på året eller døgn osv.) har tilladelse til at besejle.

2.g Spejder: Ethvert medlem af Det Danske Spejderkorps, uanset alder, og alle andre, der deltager i søaktiviteter, arrangeret af Det Danske Spejderkorps' enheder.

2.h Søleder: Leder eller assistent i en gruppe/afdeling/center, der driver søaktivitet.

Vejledning

Det er ikke altid alle afdelinger i en søgruppe, der driver søaktivitet.

2.i. SØK: Søkyndigt medlem af gruppestyrelsen for en anerkendt søgruppe.

Vejledning

Det søkyndige medlem skal være en „forældrerepræsentant“. Har man ikke i forældrekredsen en kvalificeret kandidat, kan man vælge en anden interesseret person, fx den lokale havnefoged, en erfaren sejlsportsmand eller tidligere søspejder, som ikke længere er leder i gruppen

2.j SØA: Søarbejdsgruppen, valgt af sølederforsamlingen.

3. MATERIEL

3.a Krav om CE-mærkning: Både, der er bygget senere end den 16. juni 1998 er omfattet af krav om CE-mærkning. Undtaget er fx kanoer og selvbyggerbåde. (se vejl.)

Vejledning

Læs evt. brochuren „Fartøj og Udrustning“ fra Søsportens Sikkerhedsråd.

3.b Krav om tilstand og udstyr: Et fartøj, der anvendes til søaktivitet, skal være sødygtigt og tilstrækkeligt udrustet til den planlagte aktivitet.

Vejledning

“Sødygtigt” betyder at “Skibsføreren skal, inden rejsen begynder, sørge for, at skibet er i sødygtig stand . . .” (Søloven §58).

Det er gruppestyrelsen, dvs. i praksis SØK og afdelingslederen, der afgør, hvad der kræves for at et fartøj er sødygtigt. Sødygtigheden skal vurderes i forhold til det sejladsområde, fartøjet må besejle.

Om et fartøj er “tilstrækkeligt udrustet” afgøres ligeledes af gruppestyrelsen. Der er hjælp at hente i Søsportens Sikkerhedsråds brochure “Fartøj og udrustning”. Den indeholder

„Teknisk forskrift om udlejningsfartøjer m.v.“ og som tillæg en detaljeret udrustningsliste. Søsportens Sikkerhedsråd anbefaler, at reglerne følges af fritidssejlere. SØA anbefaler, at gruppestyrelsen bruger udrustningslisten som udgangspunkt for lokale regler om, hvordan gruppens fartøjer skal være udrustet under hensyn til den planlagte aktivitet, herunder det sejladsområde fartøjet må besejle. Forskriftens "Lille fartsområde" svarer til "Kystområde" og "Mellemstort fartsområde" til "Havområde" (se vejledningen punkt 4.a.).

SØA har udarbejdet en afkrydsningsliste, der kan være en hjælp, når gruppestyrelsen skal udarbejde udrustningslister for gruppens fartøjer. Den finder du Søkyndigmappen.

3.c Gasapparat og lignende om bord: Søfartsstyrelsens regler om fast installeret gasapparat, spritapparater og petroleumbrændere i fritidsfartøjer gælder alle fartøjer, der bruges til søaktivitet.

Vejledning

Der henvises til Søfartsstyrelsens Teknisk forskrift nr. 2 af 3. april 2003 og bilag af 1 juni 2003 for F-gas og kogeapparater til sprit eller petroleum i skibe.

3.d Fartøjscertifikat: Et fartøj, der ejes - eller for længere tid lejes - af en anerkendt søgruppe, skal have et fartøjscertifikat, som er anerkendt af korpsets søsikkerhedsansvarlige. Fartøjets klassifikation som enten „dækket båd“ eller „åben båd“ afkrydses på fartøjscertifikatet. Certifikatet opbevares og ajourføres af gruppen efter de til enhver tid gældende regler.

Vejledning

Fartøjscertifikatet er bådens registreringsattest i Det Danske Spejderkorps. Fartøjscertifikatet fornys én gang årligt inden båden tages i brug til søaktivitet, underskrives af gruppestyrelsesformand, SØK og gruppeleder og indsendes til korpsskontoret. Efter registrering og anerkendelse, returneres fartøjscertifikatet til gruppen.

3.e Meddelelse til korpsskontoret: Hvert år inden sejlsæsonen påbegyndes (eller inden en ny båd tages i brug), meddeler gruppestyrelsen korpsskontoret, hvilke fartøjer gruppen ønsker anvendt til søaktivitet i den kommende sæson.

Vejledning

Husk at indsende fartøjscertifikat for fartøjer, der er nye i gruppen.

3.f Godkendelse af fartøj: Inden sejladsen i et fartøj påbegyndes, skal fartøjet være godkendt på en af følgende måder:

1) SØK godkender: SØK gennemgår hvert år gruppens fartøjer og dertil hørende udstyr, såvel på land som i sejlklar stand, og attesterer godkendelsen. Alle fartøjer, der er omfattet af regel 3.d, skal være godkendt på denne måde.

Vejledning

SØA anbefaler, at SØK, gruppe- eller afdelingsleder og evt. fartøjets faste fører gennemgår materiellet. Det er vigtigt, at dette arbejde foregår i samarbejde, da det er fartøjsfører og leder, der kender fartøjet bedst, men det er SØK, der har den godkendende myndighed.

2) SØK eller en uvildig søleder godkender og gennemgår materiel, der lejlighedsvis benyttes til søaktiviteter.

En sådan godkendelse gælder kun for et enkelt arrangement, fx en weekendtur eller en sommerlejr. Godkendelsen skal foreligge skriftligt med underskrift af den godkendende person, lederen, som forestår aktiviteten og gruppestyrelsesformanden, men skal ikke sendes til korpkontoret.

En søleder kan ikke godkende fartøjer, der bruges til aktiviteter, hun/han selv forestår, eller fartøjer, hun/han selv ejer.

Vejledning

Ved en godkendelse efter denne regel anbefaler SØA, at såvel den leder, der er ansvarlig for aktiviteten som en forældrerepræsentant for pågældende gruppestyrelse deltager i gennemgangen.

3) Søfartsstyrelsen godkender efter gældende regler fx erhvervsmæssigt udlejede kanoer og andre fartøjer.

Vejledning

Vær opmærksom på, at Søfartsstyrelsens krav ikke nødvendigvis opfylder Det Danske Spejderkorps' bestemmelser (fx omkring brug af redningsveste).

3.g Opdriftsmidler i åben båd: Fartøjer, der klassificeres som „åben båd“, skal være forsynet med opdriftsmidler i en sådan mængde og af en sådan beskaffenhed, at de kan holde den bordfyldte båd flydende i 24 timer med sædvanligt udstyr (anker, ballast m.v.) plus en ekstra belastning på 25 kg (jern el. bly) for hver max. tilladte antal personer om bord. Optimistjoller skal dog have mindst 90 liter opdriftsmiddel. Opdriftsmidlerne skal være forsvarligt fastgjort.

Vejledning

Fartøjer, der klassificeres som „dækket båd“ anbefales forsynet med opdriftsmidler som krævet for „åbne både“.

3.h Undtagelse fra 3.g: Ønskes en "åben båd" af tekniske eller andre grunde ikke forsynet med opdrift som foreskrevet, redegøres der for årsagen på fartøjscertifikatet.

Vejledning

En ikke-flydedygtig, "åben båd" bør kun sejle i "kontrolleret område" (se vejledningen ved punkt. 4.a).

3.i Dokumentation af åben båds flydeevne: En „åben båds flydeevne skal dokumenteres ved en flydeprøve, der ikke må være over 30 mdr. gammel. Kan båden af tekniske årsager (fx indbygget motor) ikke flydeprøves, skal flydeevnen dokumenteres enten ved en godkendelse fra Søfartsstyrelsen eller ved en udtalelse fra konstruktør, værft eller anden ekstern sagkyndig. Resultatet af flydeprøven og dennes varighed påføres fartøjscertifikatet og attesteres SØK og lederen i forening.

Vejledning

SØA anbefaler, at gruppen afprøver alle „åbne både“ ved en årlig flydeprøve og kæntringsøvelse efter følgende retningslinier:

Flydeprøve

Formålet er:

- at konstatere om fartøjet i praksis er forsynet med en tilstrækkelig mængde brugbart opdriftsmiddel, jfr. kravene i regel 3.g.
- at konstatere, om opdriftsmidlet er hensigtsmæssigt anbragt.
- at konstatere om opdriftsmidlet er forsvarligt fastgjort.

Ved flydeprøve bør man sikre:

- at prøven ikke er til gene for andre søfarende og ikke af andre kan opfattes som en virkelig nødsituation.
- at prøven foregår under behørigt opsyn (husk evt. ankerkugle og lanterner).
- at alle luftlommer uddrives ved flydeprøvens start.
- at båden er belastet med 25 kg jern eller bly gange "det maksimale antal personer båden er godkendt til" i alle 24 timer.

Vær desuden opmærksom på:

- at flydeevnen kan være mindre i slutningen end i starten af sæsonen, da både træ, plaststøbte både og opdriftsmiddel kan optage vand. Specielt mister polyuretanskum sine opdriftsegenskaber, hvis opskumningen ikke er udført korrekt.
- at en mere end 30 mdr. gammel flydeprøve kan ikke tillægges nogen værdi.
- at større konstruktionsændringer kan påvirke bådens flydeevne og derfor bør efterfølges af en ny flydeprøve.
- at luftfyldte tanke ikke bør accepteres som duelig opdrift i et fartøj.

Denne vejledning i flydeprøver forudsættes indarbejdet hos alle grupper, der driver søaktivitet.

Kæntningsøvelse

Formålet er:

- at gøre spejderne fortrolige med en nødsituation.
- at konstatere om lænsemidler er tilstrækkelige og korrekt fastgjort
- at konstatere om sikkerhedsudstyr er korrekt fastgjort og forsvarligt indpakket.

Ved kæntningsøvelse bør man sikre:

- at øvelsen ikke er til gene for andre søfarende og ikke af andre kan opfattes som en virkelig nødsituation.
- at øvelsen foregår under behørigt opsyn.

3.j **Jævnlig kontrol:** Udover de ovennævnte godkendelser/afprøvninger skal det jævnligt kontrolleres, at sødygtighed, sikkerhed og flydeevne ikke forringes, fx ved slitage eller havari.

Vejledning

SØA anbefaler, at SØK flere gange i løbet af sæsonen kontrollere bådene i samarbejde med ledere og fartøjsførere.

3.k **Redningsmidler og andet sikkerhedsudstyr skal hvert år godkendes** (jvf. regel 3.f), om muligt ved en afprøvning.

Vejledning

Bestemmelsen gælder for sikkerhedsudstyr, der ikke er tilknyttet et specifikt fartøj samt personlig sikkerhedsudstyr, herunder redningsveste.

Specielt bør ældre redningsveste afprøves (se vejl. 2.d). De belastes med blylodder i forholdet 1,1 kg bly/10 Newton eller jernlodder i forholdet 1,15 kg jern/10 Newton og sænkes i havet. Ved prøven bør man sikre sig, at der ikke er luftlommer under betrækket. Er vesten meget falmet, bør rivstyrken i betrækket afprøves. Kunststoffer nedbrydes af sollyset.

Godkendelse af selvoppustelige redningsveste, herunder løbende kontrol med funktionsdygtigheden er problematisk (se vejledningen ved punkt 5.d.) Se vestens brugsanvisning om genopladning. Pyrotekniske nødsignaler (raketter, håndblus m.v.) har en udløbsdato, der ligger 4 år efter produktionsdatoen.

4. SØAKTIVITET

4.a Sejlsområder: Gruppestyrelsen fastlægger et eller flere sejladsområder, gruppens fartøjer må besejle.

Vejledning

Det er gruppestyrelsen, der suverænt fastsætter sejladsområder for gruppens fartøjer. Følgende opdeling er derfor at betragte som et vejledende eksempel:

1. *Kontrolleret område:* Et mindre (< ca. 0,5 sm. – ca. 900 m) beskyttet område, hvor sejlads i småjoller med uerfarne fartøjsførere kan finde sted under overvågning af leder med startklart, motordrevet hjælpefartøj til rådighed. Et sådant hjælpefartøj bør være forsynet med afskærmet skrue.
2. *Øvelsesområde.* Et nærområde (< ca. 2 sm.), hvor lidt øvede fartøjsførere kan sejle alene, men med mulighed for at observere fartøjet fra hjemhavnen eller anden udkigspost.
3. *Kystområde.* Et større område (ca. 10 sm.) med egnede havne, der kan tjene som mål for patruljens og troppens weekendture, men ikke mere end 1.500 m fra nærmeste kyst, så fartøjet kan observeres fra land.
4. *Havområde.* Åbent hav, hvor fartøjet ikke kan observeres fra land.

Antallet af områder, deres nøjagtige udstrækning og hvad gruppestyrelsen vil kalde dem, er gruppestyrelsens afgørelse. Gruppestyrelsen skal dog fastlægge mindst ét område. Sejladsområderne illustreres bedst på et søkort.

4.b Antal personer ombord: Gruppestyrelsen for en søgruppe fastsætter regler for maximums- og minimumsantal af personer ombord på hvert enkelt af de fartøjer, gruppen benytter.

5. SPEJDEREN

- 5.0 Svømmefærdighed:** Gruppestyrelsen fastsætter selv krav om svømmefærdighed for medlemmerne. Såfremt gruppestyrelsen for en anerkendt søgruppe ikke har vedtaget og meddelt korpset andet, forudsættes det, at alle medlemmer, der deltager i søaktivitet, kan svømme 200 m og er fortrolig med ophold i vandet iført redningsvest.

Vejledning

Kravet kan godt være, at spejderen ikke behøver at kunne svømme. Det må dog anbefales, at man så gør spejderens deltagelse i søaktivitet afhængig af forældrenes skriftlige tilladelse. Desuden kan man overveje at lade spejderne bade med redningsvest på, således at de kan blive fortrolige med vestens egenskaber. Stiller gruppestyrelsen krav om svømmefærdighed, kan det anbefales, at man fx en gang om året afholder svømmeprøve på dybt vand, evt. iført redningsveste.

- 5.b Minimumsviden:** Enhver spejder skal inden deltagelse i en søaktivitet som minimum kende reglerne 5.c og 5.d samt vide, hvem der er fører af fartøjet.

- 5.c Ingen spejder må mod sin vilje deltage i en søaktivitet.**

Vejledning

Vær opmærksom på om mobning, gruppepres eller andre former for „overtalelse“ finder sted.

- 5.d Redningsvest og påklædning:** Enhver spejder, der deltager i en søaktivitet, skal være iført godkendt redningsvest, af passende størrelse og korrekt lukket, samt være hensigtsmæssigt påklædt.

Vejledning

De sidste fire ord indebærer også, reglen skal ikke fortolkes så strengt, at det ikke tillades spejderne at tage vesten af et øjeblik for at tage evt. trøje eller regnjakke af og på. Vesten må selvfølgelig ikke være aflagt længere tid end nødvendigt. Det er under alle omstændigheder fartøjsføreren, der bestemmer, om det kan tillades at aftage vesten.

Vedr. fravigelse af kravet om brug af redningsvest: se reglerne 5.e, 5.f og 5.g.

Gruppestyrelsen bør overveje, hvorvidt man vil acceptere brug af selvoppustelige redningsveste. Vestens funktionsdygtighed er svær at kontrollere, fx for fejl, når bruger selv foretager genopladning. SØA anbefaler, at selvoppustelige redningsveste ikke anvendes af personer under 18 år. Hvis man accepterer, at mindreårige benytter selvoppustelige veste, bør gruppen kræve, at forældrene skriver under på, at de påtager sig det fulde ansvar for vestens funktionsdygtighed. Ledere og seniorspejdere over 18 år bærer selv ansvaret for vestens funktionsdygtighed.

- 5.e Regler for svømmevest for en anerkendt søgruppe:** Gruppestyrelsen for en anerkendt søgruppe kan fastsætte regler om, at medlemmer, der ved en prøve har vist, at de kan svømme 200 m og i øvrigt klare sig i vandet, må benytte godkendt svømmevest i stedet for redningsvest.

Vejledning

Det kan overvejes at gøre brugen af svømmeveste for spejdere under 18 år betinget af forældrenes skriftlige accept. Endvidere kan det overvejes om svømmeveste skal tillades under alle forhold, fx langt fra land, om natten eller tidligt/sent på året, når vandtemperaturen er lav.

- 5.f Regler for svømmevest for en ikke-anerkendt søgruppe:** Gruppestyrelsen for en gruppe, der ikke er anerkendt som søgruppe, kan efter samråd med en søleder, SØK eller SØA ved enkeltstående søaktiviteter under særlige forhold tillade, at gruppens spejdere benytter svømmevest efter regler, som gruppestyrelsen har fastsat.

Vejledning

Fx leje af kanoer, der af udlejer kan være forsynet med de såkaldte „kanoveste“, som (jvf. 2.e.) er svømmeveste. Tilladelse til brug af svømmevest bør følges af et krav om svømmefærdighed (jvf. regel 5.e.) Desuden bør turen afvikles kystnært (jvf. vejledningen ved punkt 6.b).

- 5.g Mulige undtagelser for brug af redningsvest:** Gruppestyrelsen i en anerkendt søgruppe kan fastsætte regler om:

1) At det ombord i et opankret eller ved land fortøjet fartøj er tilladt at tage redningsvesten af.

Vejledning

For ombordværende på "Ran", "Klitta" eller andre store spejderskibe gælder særlige regler (se regel 8.e).

2) At der ombord i et fartøj, der er let, i ganske særlige situationer, fx vindstille, badning fra fartøjet, kaproning, ophold under dæk kan gives tilladelse til at tage redningsvesten af.

Tilladelsen efter stk. 2. kan dog kun gives af en leder eller en fartøjsfører. I konkrete situationer må vurderingen af nødvendigheden af redningsvest aldrig overlades til personer under 18 år. Vestene skal under alle omstændigheder medbringes i fartøjet.

Vejledning

SØA anbefaler at tilladelsen kun gælder, så længe den der har givet tilladelsen er ombord i fartøjet eller på præjehold af dette.

6. FARTØJSFØREREN

- 6.a Fartøjsfører og bemanning:** På ethvert fartøj skal der være en fører, ligesom fartøjet skal være forsvarligt bemanded. Fartøjsføreren er ansvarlig for betryggende sejlads og de ombordværendes sikkerhed.

- 6.b Krav til fartøjsfører:** Gruppestyrelsen fastsætter regler for, hvem der må føre hvilke fartøjer, krav til fartøjsfører, samt i hvilke sejladsområder og under hvilke omstændigheder.

Vejledning

Søloven §132: "Skibsføreren skal sørge for, at skibet navigeres og behandles på en måde som er forenelig med godt sømandsskab . . . ." Selv en minispejder kan føre en optimistjolle eller en robåd „på en måde som er forenelig med godt sømandsskab"! Lederen skal blot tage de fornødne „hensyn til forholdene". Man bør overveje krav til fartøjsføreren (prøve el. lign.), hvor må der sejles, afstand fra kysten, opsyn med sejladsen, evt. ledsagefartøj, vindstyrke, søgang, sigtbarhed, dag/natsejlads, anden trafik etc. Under tursejlads med kanoer, kajaker, vindsurfere og andre små fartøjer bør man så vidt muligt følge kysten i en afstand af højst 100 meter. Se også brochuren „Sikkerhed i kano og kajak" fra Søsportens Sikkerhedsråd. Fartøjsføreren skal have vist, at han/hun på betryggende vis kan føre fartøjet.

- 6.c Inden sejladsen påbegyndes, skal det være bestemt, hvem af de ombordværende, der er fører af fartøjet.**

- 6.d Journal:** Fartøjsføreren fører inden sejladsen en journal, hvori anføres dato, starttidspunkt, fartøjets navn, fartøjsførerenes navn, navn på samtlige ombordværende, sejladsområde og evt. forventede rute, forventet ankomsttidspunkt og evt. kontaktperson.

Journalen afsluttes ved hjemkomst med sluttidspunkt og eventuelle bemærkninger om havari o. lign. Journalen opbevares på land. For sejlads under opsyn i "kontrolleret område" kan kravet om journalføring fraviges.

Vejledning

Journalen bør være en rigtig bog, f. x. en protokol el. lign. med nummererede sider eller permanent sammenhæftede kopierede sider; ikke et ringbind med løsblade.

Hvis farvandet, hvor sejladsen foregår er så stort eller så svagt trafikeret, at fx et havari ikke kan forventes at blive observeret inden for kort tid, er det en god ide med en kontaktperson i land, som er underrettet om sejladsen, og som kan foretage det fornødne, hvis båden ikke vender hjem til tiden.

7. LEDEREN

- 7.a Kompetence og ansvar:** Lederen skal lede afdelingens søaktiviteter i overensstemmelse med den kompetence, hun/han får dertil af gruppestyrelsen. Lederen er ansvarlig over for styrelsen for enhver overtrædelse af de regler, styrelsen har fastsat for sejladsen.

Vejledning

Sølovens §151: "Rederen hæfter for skade, der er forårsaget ved fejl eller forsømmelse i tjenesten af skibsfører . . . ." Det indebærer, at gruppe-/afdelings-/centerleder skal tildeles ledelseskompentence, der står i forhold til deres erfaring med at styre spejdernes sejladsaktivitet.

Denne og de efterfølgende regler kan evt. detaljeres og udbygges af gruppestyrelsen til brug i de lokale sejladsregler.

7.b Ledelse af sejladsen: Lederen skal lede sejladsen på en sådan måde, at hun/han altid har kontrol over situationen.

Vejledning

“Altid har kontrol over situationen” betyder, at lederen ikke kan forestille sig, at der kan ske noget, hun/han ikke har kontrol over.

7.c Overblik: Lederen skal til enhver tid kunne skaffe sig overblik over, hvor afdelingens fartøjer befinder sig, og hvem, der er ombord.

Vejledning

Det skal enten ske personligt eller ved at sende en anden, der kan aflæse journalen og observere farvandet.

7.d Fælles kommando 1: Når flere fartøjer sejler under fælles kommando, skal lederen sikre, at alle fartøjsførere ved, hvem der har den overordnede kommando.

Vejledning

Reglen er især vigtig, når lederen ikke selv deltager i sejladsen, eller hvis flere ledere deltager i sejladsen.

7.e Fælles kommando 2: Når flere fartøjer sejler under fælles kommando, skal lederen sikre, at fartøjerne til enhver tid øjeblikkeligt kan komme i kontakt med hinanden.

Vejledning

Forholdsordre: Hold jer på prajehold (så vi kan høre hinanden), hold jer på signalsynsvidde (så vi kan se hinanden) eller hold radioen/telefonen åben (så vi kan telefonere til hinanden). Vær dog opmærksom på mobiltelefoners evt. begrænsede dækning.

7.f Daglig rapport på flerdagsture: På ture af mere end én dags varighed skal lederen sikre, at der mindst én gang dagligt rapporteres til kontaktperson på land.

Vejledning

Reglen sigter på ture med overnatning (weekend, sommertogt). Kontaktpersonen skal vide: hvorfra og hvortil, tid for afgang og forventet ankomst, planlagt rute og ombordværende.

Kontaktpersonen skal så hurtigt som muligt have besked, når planer ændres eller aftaler ikke kan overholdes og altid, når man er kommet i havn. Man kan overveje at aftale faste tider for kommunikation under sejladsen, hvis muligt.

Det er vigtigt, at kontaktpersonen er - eller hurtigt kan komme i kontakt med - en erfaren sejler, der kan vurdere alvoren af evt. svigtende kommunikation (fx er båden sunket eller ligger den bare for vindstille så langt ude, at mobiltelefonen ikke kan række).

8. GRUPPESTYRELSEN

- 8.a** **Ansvar:** Gruppestyrelsen er ansvarlig for, at de af korpsets ledelse fastsætter sikkerhedsbestemmelser for søaktiviteter forlanges overholdt.
- 8.b** **Valg af SØK:** I gruppestyrelsen for en anerkendt søgruppe indvælges der et søkyndigt medlem (SØK).
- 8.c** **Sejlladsregler:** Gruppestyrelsen for en anerkendt søgruppe udarbejder og vedtager lokale sejlladsregler, indeholdende:
- Sejlladsområder (punkt 4.a)
  - Bemanning (punkt 4.b)
  - Fartøjsførere (punkt 6.b)
  - Krav om svømmefærdighed (punkt 5.a)
  - Evt. ift. hensyntagen til vejrforhold
  - Eventuelt beslutninger om lempelse af det generelle krav om brug af redningsvest (se punkt. 5.e og 5.g).

Gruppens lokale sejlladsregler skal hvert år indsendes til registrering på korpsets kontoret. Regler om lempelse af det generelle krav om brug af redningsvest og evt. senere ændringer kan først træde i kraft, når de er godkendt af korpsets ledelse ved korpsets søsikkerhedsansvarlige.

- 8.d** **Lokale regler,** besluttet af gruppestyrelsen for en ikke-søgruppe iflg. regel 5.f, skal ikke indsendes til korpset, men en kopi af reglerne, underskrevet af gruppestyrelsesformanden, skal opbevares hos den ansvarlige for aktiviteten.

Vejledning

Den ansvarlige for aktiviteten er fx. tropslederen, der er på kanotur med tropen, centerlederen eller skipperen på et "storskib".

- 8.e** **Fravigelse af reglerne om brug af redningsvest:** Centre, storskibe og andre, fx søgrupper, der tilbyder søaktiviteter til spejdere fra andre grupper, kan kun fravige reglerne om brug af redningsvest, jfr. reglerne 5.e, 5.f og 5.g for egne medlemmer; for andre kræves tilladelse efter samme regler fra spejdernes egen gruppestyrelse.

Dog kan fartøjsføreren på store skibe (Ran, Klitta m.fl.) samt kursusledere på korpsets kurser tillade alle ombordværende, uanset deres gruppetilhørsforhold, at tage redningsvesten af, når fartøjet ligger opankret eller fortøjet i havn, eller når spejderen befinder sig under dæk.

9. ANDRE BESTEMMELSER

- 9.a** **Myndighedskrav:** Udover disse sikkerhedsbestemmelser skal myndighedskrav selvfølgelig overholdes, fx politivedtægter, krav om speedbåds-kørekort/duelighedsbevis, VHF/radio-certifikater og lignende.

9.b Sportsprægede søaktiviteter: Hvis en afdeling påtænker at dyrke svømmedykning, sejle havkajakker, stå på vandski el. lign. sportsprægede søaktiviteter, skal der fastsættes sikkerhedskrav, der på intet punkt er lempeligere end de, der gælder for klubber under den pågældende sportsgrens officielle landsorganisation, men heller ikke lempeligere end kravene i SBS.

9.c Aktivitetssikring af søspejderfartøjer: For alle sødygtige fartøjer med en værdi over 1.500 kr. og under 300.000 kr., som benyttes til søaktiviteter, der opfylder kravene for "Sikkerhedsbestemmelser for søaktiviteter", dækker korpset udbedringen af pludseligt opståede skader på disse fartøjer. Herudover dækkes ud fra en konkret vurdering af skadesforløbet evt. tab af udstyr og personlige ejendele for max. 20.000 kr. Det er dog en forudsætning, at skaden ikke skyldes en andens ansvarspådragende handling, da det da er dennes ansvarsforsikring, som skal udbedre skaden. Forudsætningen er også, at aktiviteten med fartøjet kun sker i vandet i den periode, hvor fartøjet er ansvarsforsikret.

For at sikre at korpsets søaktiviteter udføres så ansvarligt som muligt og at grupperne lærer spejderne at udvise godt sømandskab, skal grupperne medvirke til en istandsættelse med 1.500 kr. for at fartøj med en værdi under 50.000 kr., med 3.500 kr. for en fartøj med en værdi mellem 50.000 kr. og 120.000 kr. og med 5.000 kr. for at fartøj med en værdi mellem 120.000 kr. og 300.000 kr. Dette gælder dog ikke skader, der skyldes brand.

Vejledning

Når en skade er sket, udfyldes en anmeldelse. Heri beskrives skaden og mindst to personer fra gruppen bevidner sagsforløbet. Anmeldelsen indsendes til korpsskontoret, der vurderer om det er en ansvarsskade, der skal betales via den tegnede ansvarsforsikring for fartøjet. Hvis dette ikke er tilfældet bedes gruppen om at få et tilbud på istandsættelsen. Istandsættelsen må først igangsættes efter tilladelse fra korpsskontoret. Istandsættelsen skal som hovedregel ske af momsregistrerede fagfolk.

Hvis gruppen selv kan udbedre mindre skader, skal der altid foreligge fakturaer for alle materialeindkøb. Værdien af eget arbejde afregnes til gruppen, aldrig til enkeltpersoner.

Jvf. i øvrigt beskrivelserne af skadesanmeldelse under lystfartøjsforsikring. Besigtigelse af skaden sker, hvis det synes nødvendigt. I givet fald sørger Korpsskontoret for besigtigelse / syn / vurdering.

Til at styre evt. klager og den daglige administration af søspejderfartøjernes aktivitetssikring er der nedsat en arbejdsgruppe på 3 personer, bestående af 1 ansat på korpsskontoret, 1 udpeget af Søarbejdsgruppen samt 1 udpeget af DDS Økonomi.

10. KORPSLEDELSEN

10.a Korpssledelsen udnævner en søsikkerhedsansvarlig, som er medlem af SØA.

10.b Korpssledelsen 1: Korpssledelsen anerkender v. korpsets søsikkerhedsansvarlige grupper, der tilkendegiver, at en eller flere afdelinger har til hensigt at have søaktiviteter, som søgruppe.

10.c Korpsledelsen 2: Korpsledelsen godkender v. korpsets søsikkerhedsansvarlige de af anerkendte søgrupper styrelse vedtagne lokale sejladsregler som angår fravigelse/ lempelse af krav om brug af redningsvest.

10.d Korpsledelsen 3: Korpsledelsen anerkender i samråd med korpsets søsikkerhedsansvarlige modtagelsen af de af gruppestyrelsen indsendte fartøjscertifikater over for gruppen og divisionen.

10.e Godkendt: Denne udgave af sikkerhedsbestemmelser for søaktiviteter er godkendt af Korpsledelsen den 17. januar 2003 og opdateret i juni 2010.

NYTTIGE ADRESSER

Det Danske Spejderkorps dds.dk

Søsprøjt on line hotel.dds.dk/soa/sosprojt

Dansk Sejl Union www.sejlsport.dk

Optimist Class Denmark www.ocd.dk

Wayfarer-Klubben www.wayfarer.dk

Dansk Kano og Kajakforbund www.kano-kajak.dk

Danmarks Meteorologiske Institut www.dmi.dk

Farvandsvæsenet www.fomfrv.dk

Kort og Matrikelstyrelsen www.kms.dk

Søfartsstyrelsen www.sofartsstyrelsen.dk

Søsportens Sikkerhedsråd www.soesport.dk

Kystinspektoret www.kyst.dk

Telestyrelsen www.telestyrelsen.dk

Euronaut europe.seascout.org/newsletters/Euronaut

Udgivet af

Det Danske Spejderkorps
Arsenalvej 10
1436 København K
info@dds.dk
dds.dk, spejder.dk

Tekst

Søarbejdsgruppen, DDS Program
Indholdet er opdateret juni 2010

Layout

Tine Lind

Foto

Christoffer Vittrup og Per Seitzberg

Kontakt

soa@list.dds.dk

HVIS UHELDET ER UDE

Kontakt til Falck

Det Danske Spejderkorps har et abonnement hos Falck: 10174366

Vagtcentral tlf. 70 10 20 30
Psykologhjælp tlf. 70 10 20 12

Kontakt til Tryg forsikring

Døgnskadevagt tlf. 70 11 20 20

Kollektive Tryg forsikringer

Ansvarforsikring
Policenr. 670 8.032.804

Arbejdsskadeforsikring

Policenr. 655 285.361

Kontakt til Topdanmark

Skadetelefon tlf. 70 11 33 11

Ansvarforsikring for søspejder fartøjer

Policenr. 1218 743 109

Kontakt til Korpskontoret

Tlf. 32 64 00 50, åben mandag-torsdag kl. 8-16 og fredag kl. 8-14

Vagttelefon uden for kontorets

åbningstid tlf. 32 64 00 99